

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Mezőgazdasági és Környezettudományi Intézet

Nagy Zsóka

**A KÜLÖNBÖZŐ CSAPADÉKVISZONYOK ÉS AZ ÖNTÖZÉS
HATÁSA AZ ŐSZI BÚZA FEJLŐDÉSÉRE,
TERMÉSMENNYISÉGÉRE ÉS -MINŐSÉGÉRE**

A búzatermesztés fontossága az emberiség számára megkérdőjelezhetetlen, a búzából készült liszt az emberi táplálkozás alapja, emellett haszonállataink takarmányozásában is fontos szerepet játszik. Magyarország éghajlata az elmúlt évszázadok során alkalmas volt a búza termesztésre, azonban a klímaváltozás következtében egyre növekszik az aszályos évek száma, a csapadék időbeli eloszlása egyre kedvezőtlenebb, a búza fejlődése szempontjából kritikus időszakokban nem kapja meg a megfelelő mennyiségű csapadékot, ez hatással van termés hozamra és a búza minőségére is.

A 2022-es év egyike volt a valaha tapasztalt legszályosabb éveknek az országban, különösen az alföldi területek maradtak hetekig csapadék nélkül. A jövőben egyre nőni fog a hasonlóan aszályos évek száma. Öntözés segítségével mérsékelhető lenne az aszálykár, azonban költséges beruházásról van szó és a támogatások ellenére még nem terjedt el megfelelő mértékben az ország területén.

Kutatásomban az öntözés és a különböző csapadékviszonyok hatását vizsgáltam őszi búzán. Hipotézisem az volt, hogy az öntözés és a csapadék mennyisége befolyásolja a búza termésátlagát és beltartalmi értékeit. Három kísérletben tanulmányoztam a termésátlagokat, a beltartalmi értékeket és a növények fejlődését. Az első kísérletben öntözött és öntözetlen területek eredményeit vetettem össze. Az öntözés és a fajta kivételével minden körülmény és időjárási tényező megegyezett a két területen. Az agrotechnika és a talajminőség azonos, a két fajta leírásában a várható termés hozama és beltartalmi értékei hasonlóak. A kapott eredmények alapján az öntözés pozitív hatással van a termésátlagra és negatív hatású a beltartalmi értékekre.

Második kísérletemben Aurelius fajta egy csapadékos és egy száraz területen termesztett állományát hasonlítottam össze. A csapadékosabb területen jelentősen nagyobb hozamot kaptunk, míg a beltartalmi értékek a szárazabb területen termesztett búza esetében lettek kedvezőbbek. Az állóképességre negatív hatást gyakorolt a nagyobb csapadékmennyiség, jelentős dőlés volt tapasztalható a csapadékosabb területen.

Harmadik kísérletben egy adott helyszínen két különböző csapadékviszonyokkal rendelkező tenyésztési időszak eredményeit vizsgáltam, szintén Aurelius búzafajtán. Az eredmények az első két kísérlethez hasonlóak voltak. Az aszályos év a beltartalmi értékeknek, míg a csapadékosabb év a termésátlagnak kedvezett.

A kapott adatok értékelése után bebizonyosodott, hogy az öntözés és a csapadék mennyisége is jelentősen befolyásolja pozitív és negatív irányban a termés hozamokat és a beltartalmi értékeket.